

INTERVJU SA PRANVEROM BADIVUKU

Priština | Datum: 23. januar 2019. godine
Trajanje: 107 minuta

Prisutni:

1. Pranvera Badivuku (Intervjuisana)
2. Kaljtrina Krasnići (Vodila intervju)
3. Besarta Breznica (Kamera)

Simboli u transkripciji, neverbalna komunikacija:

() – emocionalna komunikacija

{ } – sagovornik objašnjava nešto gestovima.

Druga pravila transkripcije:

[] - dodatak tekstu kako bi se pomoglo razumevanje

Fusnote su dodaci koji pružaju informacije o mestima, imenima ili izrazima.

Prvi deo

Kaljtrina Krasnići: Predstavite se i posle nam ispričajte nešto o vašem detinjstvu. Kakvo ste detinjstvo imali? Kakvo ste dete bili? S kim ste odrastali? U kojem gradu?

Pranvera Badivuku: Da, ja sam Pranvera Badivuku, ali rođena Baša. Rođena sam pre 74 godine, sad mi je skoro bio 74. rođendan, znači [rođena] 1945. godine, u Peći. Ja sam... mislim, potičem iz jedne tradicionalne porodice iz Peći. Rasla sam okružena porodicom. Prvo majka, sestra, koja je bila godinu i po dana starija, sa stričevima, dekom i bakom, sa tetkama. Tako da smo bili jedna velika porodica. I moje detinjstvo je bilo srećno pored svih njih i njihove brige za mene i ljubavi koju su mi dali od detinjstva.

Rekli su mi da sam bila jako živahno dete, srećno, pevala sam. Možda su to bile besmislene melodije, ali uvek sam na taj način izražavala radost. Možda me je to kasnije opredelilo za profesiju koju sam izabrala. Sve ovo što sam rekla, to su moja sećanja. Obe smo rasle sa majčinom pažnjom, ali bez oca, fatio nam je otac.

Kao i mnoge porodice posle Drugog svetskog rata koje su pretrpele, ne znam, razne životne teškoće, sudbina mog oca je bila delikatnija. 20 godina je bio udaljen od porodice, preko 20 godina po zatvorima. Prvo u zatvoru u Peći, Šeremetova kula je bio zloglasni zatvor, i nakon razbijanja tog zatvora, kada su zatvorenici pobjegli, on je imao sreće i uz pomoću njegovih drugova se spasao. Tog dana u Peći se dogodio veliki masakr, jer koga su uhvatili, ubili su ga, streljali... užasno.

Kaljtrina Krasnići: O kojoj godini pričate?

Pranvera Badivuku: To je možda bilo negde '46, nisam sigurna, jer sam bila dete, ali znam ovako iz sećanja šta sam čula od porodice. Tako da je moj otac mnogo godina proveo u zatvoru, po albanskim zatvorima i po albanskim logorima.

Kaljtrina Krasnići: Zašto je završio tamo?

Pranvera Badivuku: Ovde je bio neprijatelj tadašnjeg komunističkog režima, tamo je bio njihov neprijatelj u korist bivše Jugoslavije, mislim tadašnje. Ne znam baš dobro te okolnosti, istoričari to bolje znaju. Želim reći da je porodica uvek brinula o tome gde je, kako je, i sedam godina porodica ništa nije znala o njemu, sve dok nije stiglo prvo pismo kad se javio iz Albanije, iz zatvora, Tirana, Burel, Fier, Čerma i druga mesta.

Međutim, njegov težak život, njegove patnje, sve su poprimile drugačiji pogled kada je mogao da se vrati na Kosovo. I to je bilo 1966. godine, kada su se ovde malo poboljšali uslovi albanskog stanovništva. Jer do tad su se nastavila, nikada nisu prestale, maltretiranja porodica, progoni, iseljavanje porodica po Turskoj, mučenje, teškoće... ali 1966. godine dozvoljeno mu je da se vrati, i za nas je to bila velika radost, za porodicu, mislim da je to bila velika radost i za... ne samo za porodicu, ali i za građane Peći koji su znali da je on bio intelektualac, školovao se u Torinu. Tamo je završio vojnu akademiju, zatim inženjersku školu, imao je razne pozicije u Skadru, Peći, Tirani, ali je ipak završio po zatvorima.

Kaljtrina Krasnići: Kako se vaš otac zvao?

Pranvera Badivuku: Šaban Baša. A on je inače bio španski borac sa svojim drugovima iz Peći, Džemajl Kada, Emruš Miftari, onda Mehmet Hasim Vokši i neki drugi iz Albanije. Uprkos teškom životu, mogu reći da je njegov povratak bila radost za porodicu, kao što rekoh, i za celo mesto, jer su njega uvek spominjali zbog intelektualnih vrednosti koje je imao, zbog poznavanja mnogih stranih jezika, i kao pravi intelektualac. I on se vratio tamam te večeri kada se sledećeg dana očekivala moja veridba, to je bila velika radost.

Zatim je ovde njegov život tekao jako lepo, mislim, u krugu porodice. Nas dve, ja i sestra smo se udale i život je tekao dalje sa tatom, mamom, i nas dve udate sestre. Ali ubrzo, pošto je majka bila vrlo mlada, dobili smo još dvoje dece, faktički brata i sestru. Tako da je brat mnogo... malo stariji od moje ćerke, i moja najmlađa sestra takođe. Tako da, oni su najveće bogatstvo, hoću da kažem da je otac imao jedan miran život do svoje smrti 1990. godine.

Ovaj događaj je bio normalan, jer nije se desio samo mojoj porodici. Mnogo je bilo ovakvih događaja na Kosovu, posebno intelektualci i trgovci, mislim da su bili na meti komunističkog režima. Onako kad razmislim sada, jer možda tad nisam znala koji su bili ciljevi i kako, ali se istorijski zna da je albanski narod, pogotovu onaj sa Kosova, pošto smo bili pod kopitima okupatora, kako da kažem, nisu nam dozvoljavali da dišemo...

Kaljtrina Krasnići: Pričajte mi malo o Peći. Kakav je grad bio?

Pranvera Badivuku: Peć je oduvek bio grad koji se isticao svojim prirodnim lepotama. Normalno, bile su klasične stare kuće. Baš tu gde sam ja provela detinjstvo sa porodicom bila je, mogu da kažem, jedna lepa kuća, ali stara. Ali, najveća lepota te kuće bila je bašta i dvorište. Bašta je bila puna voća...

Kaljtrina Krasnići: U kom naselju?

Pranvera Badivuku: A u Peći su poznata neka naselja, Kapešnica, onda je Pohovc... ja sam odrasla u Pohovcu, blizu Sahat kule, tako su je zvali. Bistrica nas je odvajala od Kapešnice. Tako da se sećam izleta koje smo imali sa porodicom i komšijama. Prolazili bismo kroz predgrađe Peći, često smo išli u Radavc sa prijateljima, ali i sa više porodica, u Pečku Banju i u Dečane. Bila je karakteristična malo kiselkasta voda Dečana, ali sad ne znam koliko se koristi. Veliki deo lepota Peći se koristi, ali Dečani izgleda malo manje, oni delovi u kojima smo nekad boravili, te zabave, odmori, izleti, čini mi se da to više nije moguće.

Kaljtrina Krasnići: A škola, u kojoj školi ste išli?

Pranvera Badivuku: Išla sam u školu... jako sam se rano upisala. Zapravo, sestra kad je počela, ona je bila godinu i po starija od mene, ja sam takođe izrazila želju da idem u školu. Tako da, u predškolskom sam imala četiri i po godine. Predškolsko je tada bilo kao i sada. Čak imam i sliku, a mnogo puta nam slika osvežava sećanja. Ponekad ih pokušavam pronaći, iako je slika veoma mala, ali nekim prijateljicama, prijateljima znam i imena. Tako da imam sećanja.

Dve godine sam bila u školi, "Velika škola" se tad zvala, gradska stara škola, posle su nas prebacili u Karagaću. Karagać je poznat po prelepom dvorištu, blizu... mislim škole, i u Karagaću smo posle izlazile i kao devojke u to vreme, na primer jedanput nedeljno smo izlazile da se prošetamo. Koristili smo tu prirodu. Sećam se školskih šetnji kada su nas vodili sa učenicima, tada su školski programi uvek ostavljali utisak na mene, a za razne praznike u kojima su obično učestvovali više pevanjem.

Sećam se da su starija deca u školi imali školski orkestar. Tu su učestvovali učenici viših razreda, učenice i učenici sa mandolinama. Imao je dosta aktivnosti... grad kao grad. Sećam se i nečeg, možda bi bilo i za vas interesantno, kada su tokom letnjeg raspusta organizovani kursevi... jer nije bilo dosta obrazovnog osoblja i svako... neko ko je imao malo školovanja i intelekta, omogućili su im da se obuče za buduće učitelje kroz kurseve. Tako da, za decu, za nas decu koja bi obično dobrovoljno išla u školu, čak se sećam da su se časovi održavali u današnjoj srednjoj školi koja je u Peći.

Tokom leta su ti nastavnici dolazili da steknu iskustvo, da treniraju svoje iskustvo, i na kraju bi nama dali neki simbolični dar, neku malu lopticu ili neku knjigu za školu. Odličnim i najboljim učenicima su na kraju godine dodeljivali knjige.

Kaljtrina Krasnići: Gde vas je zatekao kraj Drugog svetskog rata?

Pranvera Badivuku: Ja sam bila...

Kaljtrina Krasnići: Jako mala.

Pranvera Badivuku: Mala. Znam da materijalni uslovi u svakoj porodici, ne samo kod nas, nisu bili baš dobri. Majka je bila jako pametna žena, imala je nekoliko godina škole, mislim osnovnu u to

vreme. Živeli su neko vreme u Albaniji, i ona je imala talenta za ručni rad ili možda životna potreba joj je dodatno razvila tu sposobnost.

Kaljtrina Krasnići: Kako se ona zvala?

Pranvera Badivuku: Magbulje. Ona je još uvek živa, ima 91 godinu. Oni su sad u Kanadi zajedno sa bratom i sestrom. Tako da, radila je razne ručne radove. Radila je na razboju, šila je na mašini, pravila je razne radove sa vezom. Tako da, prema zahtevima, razno ukrasno cveće je sređivala, takođe je i mlade sređivala, imala je talenat da sređuje mlade. Tako da smo preživeli. Čini mi se da vidim i nju i baku kako rade, od ničega je stvarala nešto. Spremala je jako dobar hleb u saču i tako smo preživljavali, sa...

Većina žena, faktički u Peći su žene bile dosta vredne, bilo je i onih koje su imale muškarce pored, ali su pomagale svojim muškarcima, u pogledu poboljšanja kućne ekonomije. Porodica je uvek bila obrazovana, kako da kažem, bila je tradicija i dali su sve od sebe da se mi školujemo, kao i većina drugih porodica. Tu smo videli našu perspektivu i uspon, i podrazumeva se da sa ovim obrazovanjem i mnogim dostignućima naših ljudi, život uopšte našeg stanovništva se promenio. Čega se drugog sećam iz detinjstva? {razmišlja}.

Iz detinjstva se sećam, milim, dok sam... dok sam bila u Peći. Faktički ja sam samo 13 godina bila u Peći, posle sam živela u Skoplju, kad sam otišla u muzičku školu. Jedan deo, znači, provela sam neko vreme u Peći i onda u Skoplju, i u Prištinu sam došla kad sam se udala, tu sam više od 50 godina.

Kaljtrina Krasnići: Recite mi kako ste otišli u Skoplje?

Pranvera Badivuku: I to je istorija vezana sa porodicom. Ja sam uvek volela pesme, imali smo jedan radio u kući, iako nismo imali tako dobre uslove, ali svako se trudio da ima barem jedan radio kući. Tu sam slušala pesme koje sam volela, i pevala sam. Bilo mi je jako zabavno kad su dolazili na različite zabave, *džaglidžije*.

Kaljtrina Krasnići: Šta su oni?

Pranvera Badivuku: *Džaglidžije* su bili svirači, na primer, sa violinom i dairama, pevali su za različite praznike i zabavljali nas u različitim četvrtima, ponekad su čak ulazili u dvorište kad ih je neko zvao sa ulice. To me je uvek privlačilo.

Kaljtrina Krasnići: Kakva je to muzika bila?

Pranvera Badivuku: Albanska narodna muzika, ali su više Romi svirali. I malo se smešno, jer sam ja stalno pevala, i kažu kad pevaš za stolom udaćeš se za muzikanta, znači za Roma, znaš. "Nemoj..." baka mi je govorila: "nije lepo da pevaš jer ćeš se posle udati za...", i stvarno sam se udala za muzikanta (smeje se), ali je moj muž bio violinista, ali nažalost baka nije doživela da vidi koji je (smeje se). Ovo je malo smešniji deo.

Htela sam ovde da pričam više o lepšim stvarima iz mog života. Uvek mi je ostavljala lep utisak udruženje “*Përparimi*” [Napredak], koja je u Peći pravila muziku, mislim, verovatno su imali i nastupe, i koncerte. Ali, za njih je bilo karakteristično da izlaze tokom vikenda u prirodu i tu su se zabavljali sa svojim orkestrom i pesmama. A ja kao dete, živeli smo u Pohovcu, taj glas prodirao je sa tih brda u grad. Čulo se, jer u to vreme nije bilo mnogo buke u gradu i to je sve uzrukovalo da se ja odlučim, znači, za muziku.

Želela sam, iako nisam znala šta me tačno čeka u školi, i imala sam želje. I želja mi se ostvarila kad sam otišla u Skoplje. Pitali ste me za Skoplje ranije, moj je mlađi stric završio srednju tehničku školu u Zagrebu, ali u Peći mu nisu dali posao jer je bio brat neprijatelja. Tako da, istraživao je i pronašao posao u Skoplju baš u trenutku kada sam ja morala da idem u srednju školu.

Tako da sam ja otišla sa stricom u Skoplje. Na prijemnom ispitu sam prošla prilično dobro, nije to bio težak ispit, kao što se i sada održavaju prijemni ispiti za muzičku školu. Proveravaju ti talenat kroz pesmu, malo ritam i tako. To sam sve lepo položila, a violinu sam znala od muzikanata. Jedno vreme nisam, ali posle sam sa ponosom nosila violinu kad sam dolazila... kad sam prelazila Vardarski most i do škole.

Hoću da kažem, nismo znali, nismo mnogo znali o muzici, naročito o onoj što sad zovemo ozbiljna muzika ili klasična ili za razne instrumente.

Kaljtrina Krasnići: Da li je jezik bio prepreka...

Pranvera Badivuku: A da...

Kaljtrina Krasnići: Pošto je trebalo da pričate na makedonskom.

Pranvera Badivuku: Da jezik je bio, bila sam... kad je izašla lista onih koji su primljeni u to vreme, tek sam tada pomislila, mogli su da me ne prime, i ja sam slobodno mogla da ne prihvatim. Ali su me primili i bila sam jedina Albanka u toj školi, u celoj školi. U celoj školi sam bila jedina Albanka, makedonski jezik na početku nisam znala, ali sam znala srpsko-hrvatski, jer je tada, hoću da kažem da smo učili pošto je bio jezik društva.

I do polugodišta sam naučila i makedonski i nisam imala prepreka do kraja škole. Čak su i tada postojale predrasude, mislim, mi smo sa Kosova prešli tamo, ali Makedonci su bili isti kao i Srbi. Jednom sam živela sa stricem u predgrađu Skoplja, to mesto se zvalo Đorđe Petrov, i putovala sam vozem. Kad su Makedonci ulazili, mladi: “Begaj, tamo su Šiptari” znaš, nisu želeli da se mešaju sa Albancima.

Kaljtrina Krasnići: Ni u vozu?

Pranvera Badivuku: Ni u vozu, ni po kupeima voza. Na primer, voz je bio otvoren: “Beži!” Znači, nemoj tu da ulaziš pošto su tu Albanci. Ne znam kako su njihove porodice odgajale svoju decu. Očigledno su ih iz detinjstva hranili mržnjom, a kod nas je suprotno. Mi kao narod smo vrlo tolerantni, mnogo popustljiviji, čak i opravdavamo zlo drugih ljudi... Naša porodica imala je mnogo životnih problema, ali nas nisu nikada naučili da mrzimo, već smo svesno stvorili tu podelu. Onako normalno, a ne da mrzimo nekog.

Neke moje drugarice su mi rekle: “Ti uopšte ne izgledaš kao Albanka”, ne znam na šta su mislili jer ja sam bila jedina tu, ja sam bila devojka kao i sve druge, još mlada. U školi sam dobro prošla pošto sam imala veliku volju za ogranak koji sam izabrala. Tako da su me poštovali i drugovi i drugarice, ali i profesori. Posebno mi se svidelo pevanje, solfedo i folklor. Tako da, i za temu maturalnog rada uz pomoć profesora, uz njegov savet uzela sam da analiziram temu “Albanski muzički folklor”.

Tada nisam imala mnogo kontakta sa Prištinom. Dolazila sam samo u Peć tokom raspusta, tako da nisam znala ni da postoje knjige. Lorenc Antoni je bio pionir muzike, folklorista koji je sakupljao puno pesama iz različitih delova Kosova i imao ih u knjigama. Ali ja to nisam znala i sve te pesme koje sam znala, zapisala sam ih sa notama i uradila njihovu melodijsku, ritmičku, formalnu analizu i sve te stvari.

Ali u to vreme je bilo malo teže pošto se sve radilo ručno, pravili smo pentagrame, kad sam davala primere...

Kaljtrina Krasnići: Crtali ste i pentagrame?

Pranvera Badivuku: Ne za pesme, pošto smo imali muzičke sveske sa pentagramima, ali trebali smo da analiziramo pesmu, neki deo pesme ili nešto. To sam sve radila sa naliv perom... bilo je dosta posla i žao mi je što ih nisam fotokopirala, ali tada nije bilo. Tako da je teorijski deo negde u kućnoj arkivi, ali ostatak ne...

Kaljtrina Krasnići: Kakav je grad bio Skoplje u to vreme?

Pranvera Badivuku: Skoplje je u poređenju sa Peći bio veći grad, ali ne toliko velik kao sada. U stvari, Skoplje je napredovalo nakon zemljotresa 1963. godine. Tada je ceo svet priskočio u pomoć, pomogli su Skoplju i izgradili ga... takav je bio položaj grada, velika ravnica, pa se proširio i ujedinio sa svim onim selima koja su bila blizu. A bio je onaj stari deo... ja sam živela u starom delu grada, prelazila sam Bit pazar, išla po nekim uličicama i izlazila sam kod starog mosta Skoplja i na desnoj strani je bila škola, bila je jako blizu. Prekoputa je bila gimnazija, koja se tada zvala Makedonska ženska gimnazija.

A gimnazija za Albance je bila gimnazija, to jest Visoka škola “Zef Luš Marku”. Kasnije je došla i moja sestra koja je prešla u Visoku školu. Za mene je bilo privlačnije kada sam ponekad išla u posetu svojoj sestri u školu jer su tamo bili svi Albanci, dok je ovde bio sasvim drugi krug, družila sam se i sa njima, ali samo što se tiče škole, za drugo me nisu privlačili.

Iz škole imam vrlo lepe uspomene kada sam sa školskim horem otputovala u Celje u Sloveniju. To mi je verovatno bio prvi put da sam otišla negde dalje kao srednjoškolac, a ono što me je impresioniralo je napredak u slovenačkim selima, kada smo prelazili autobusom, prelepe kuće su se mogle videti, jedno skroz drugačije mesto, i kad sam ih uporedila sa našim selima, koja su imala niske, male kuće, one sumorne sobe. Mislim, to je bila velika razlika.

Naša pokrajina je bila zanemarena, možda je bilo i lepih, dobrih trenutaka ali uvek i sa poteškoćama. Bila je više zaostala jer nisu ulagali u napredak Kosova. To je bio razlog što je nastalo nezadovoljstvo kod naših ljudi. Svi ti zahtevi su bili prirodni jer je narod tražio nešto bolje, što hvala Bogu, danas smo slobodni i sve što nam treba je jedinstvo i snaga da bismo krenuli napred.

Kaljtrina Krasnići: Recite mi da li je bilo normalno da se školuju žene i devojke vaše generacije?

Pranvera Badivuku: Čini mi se da su posle Drugog svetskog rata po gradovima morale da se školuju, sve, mislim tu gde sam ja živea, sve su se školovale,...

Kaljtrina Krasnići: Ali u ovoj školi u Makedoniji...

Pranvera Badivuku: Da.

Kaljtrina Krasnići: Rekli ste mi da ste u Skoplju bili jedina Albanka u školi...

Pranvera Badivuku: Da.

Kaljtrina Krasnići: Muzičkoj, znači drugih albanskih devojaka nije bilo.

Pranvera Badivuku: Ne, ne, ni ženskih, ni muških, ja sam bila jedina... posle dve godine je došla još jedna devojka, onda smo bile nas dve, mislim...

Kaljtrina Krasnići: Da li su bili drugačiji Albanci iz Makedonije...

Pranvera Badivuku: Ne, čini mi se da su Albanci iz Makedonije bili mnogo fanatičniji, više zaostali, tako mi se čini. Jer i posle, kad sam završila školu, otišla sam na jedan seminar u Tetovo i kod nekih prijatelja koji su takođe intelektualci i koji su bili prosvetni radnici, i jedna prijateljiva mi je govorila, rekla mi je: "Na nas pokazuju prstom, znači ona radi, ona je...", one su bile etiketirane malo drugačije.

Imali su i tamo intelektualce, ali jako malo ih je bilo. Drugačije su razmišljali... i još uvek su takvi u Makedoniji.

Kaljtrina Krasnići: Recite mi, dok ste bili u Skoplju i Makedoniji uopšte, da li ste se družili samo sa svojom sestrom i njenim društvom ili i uopšte sa albanskom zajednicom...

Pranvera Badivuku: Da, sa albanskom zajednicom... stric nas je stalno vodio u pozorište i kada sam već bila u drugoj ili trećoj godini muzičke škole, tad nas je vodio i da slušamo operu, vodio nas je, jer je hteo da se upoznamo i sa... mislim, to se ispunilo i sa tim posetama. Ovako, da izlazimo u provod, nismo tada imale gde. Više je bila škola, učenje i slobodne aktivnosti. Muzička škola... mi nismo imali uslove kao što sada imaju deca u muzičkoj školi.

Nisam imala instrument, škola mi je dala violinu. Nisam imala klavir, morala sam u školu da idem da vežbam. Često smo ustajali, budili se u 4 ujutro i čekali dok čuvar otvori vrata škole kako bismo zauzeli klavir za vežbanje, dakle uslovi su bili veoma teški, ali volja, želja, sve to... imali smo ambicije za profesiju, za obrazovanje mnogo više nego sada.

Kaljtrina Krasnići: Recite mi šta ste posle srednje škole radili?

Pranvera Badivuku: Posle srednje škole... završila sam srednju školu 1963. godine, ta muzička škola je trajala pet godina za one koji nisu imali prethodno muzičko znanje. Znači, nastavila sam tu pripremnu godinu i u toj pripreмноj godini određivan je uspeh, utvrđeno je da li ćete i dalje ići u srednju školu ili ćete ići u nekom drugom smeru, ka drugoj školi. To mi se čini jako prikladno pošto ne treba da se maltretiraš za džabe. Ako niste ni ovde ni tamo, ne maltretiraš se tokom tih godina školovanja, orijentisani ste na drugu profesiju.

I tako da sam od srednje škole bila jedina koja je diplomirala, govorim o devojkama, jer sam imala neke prijatelje. Sada će ispasti da se hvalim, ali ne, svu tu želju, volju obavili smo normalnim talentom, radom, pre svega radom. Dakle, vrlo rano, još dok sam bila učenica, počela sam da stvaram svoje kreacije, melodije. Tada smo imali zadatak da stvorimo sopstvenu melodiju i na osnovu toga sam iz dečijih knjiga pravila pesme od tekstova koje sam pronašla.

Kaljtrina Krasnići: I posle ste završili srednju školu...

Pranvera Badivuku: Da.

Kaljtrina Krasnići: I?

Pranvera Badivuku: Nakon završetka srednje škole moj stric je uvek maštao, hteo je da me odvede u Zagreb na Muzičku akademiju, nažalost... jer Skoplje tada nije imalo, imalo je samo Pedagošku akademiju, i uvek mi se činilo da nemam šta da dobijem jer je moja srednja škola bila prilično jaka, bila je dosta jaka, tamo sam stekla puno znanja, rekla sam... nije me nekako privlačila jer sam uvek mislila da nemam šta da naučim tu, tako mi se činilo.

Ali ipak sam se upisala, pošto je trebalo da ostanem u Skoplju, jer su mog strica opet uhapsili, sada i strica... svaki put kada bi došao neki svetski čovek, državnik, ko god je bio malo obrazovan odveli bi ga u izolaciju, jer je dosje došao s nama i u Skoplje, pošto je to tada bila jedna država. I tako je zemljotres bio uzrok da tadašnji predsednik Sovjetskog Saveza Hruščov, Nikita Hruščov dođe u posetu Skoplju, i njega [strica] su stavili kao u izolaciju. Ali ga nisu pustili devet meseci, samo zato što su imali prava

toliko da ga drže bez suđenja, iako je na kraju pušten bez razloga i bez krivice, ali moj otac je i dalje bio po zatvorima u Albaniji, tako da se on i dalje smatrao bratom neprijatelja, tako da je ostao u zatvoru.

I tada sam ja morala da radim. Zemljotres je izazvao neke neredne u gradu, i ja sam našla posao u Saraju, u Skoplju, možda ste čuli za Saraj? Našla sam posao u Saraju, u Skoplju, i bila sam primorana da odem zbog strica... da ostavim strica i da se vratim u Peć. Ali na poslu sam naišla na vrlo srdačno gostoprimstvo... Bila sam mlada, imala sam 18 godina, i imala sam veliku podršku direktorijuma.

Škola je bila dvojezična, učili smo makedonski i albanski. Deca su bila, učenici su bili veoma dobri, veoma ljubazni, veoma jednostavni, skromni. I njima je bilo drago što imaju nastavnicu, mislim naročito za muzičko, i časovi se nisu dopunjavali samo muzikom jer je škola bila... imali smo po jedan čas za svaki razred, ja sam predavala višim razredima. Tako da me je direktor ubedio: "Moraš da predaješ i druge predmete". Predavala sam i istoriju, muzičko, ali i Makedoncima i Albancima, istoriju, poznavanje društva ili prirode, ne znam kako se zvalo, domaćinstvo... da bi ispunili potreban broj časova.

Istoriju sam učila zajedno sa učenicima pošto sam se školovala na makedonskom, posle sam se spremala iz knjiga, ali učenici su mi bili jako dobri, vrlo poslušni, vrlo pristojni. Tako da sam uz njihovu pomoć prevazišla te poteškoće i sa puno volje sam radila u školi, sa slobodnim aktivnostima, formirala sam hor, stvorila orkestar. Direktor uopšte nije štedeo, tada je bio Besim Rusi: "Kupićemo šta god treba". Nove instrumente, mandolinu, mandolu... tada je bila tradicija da škole imaju te... te ansamble i ja sam jako brzo... mislim da je bio 28, pogrešila sam 29. novembar se tada slavio, napravila sam jedan program za školu.

Kaljtrina Krasnići: Šta je bio 29. novembar?

Pranvera Badivuku: Dan Republike.

Kaljtrina Krasnići: Važno je da se pomene.

Pranvera Badivuku: (smeh) Mislim, Države Jugoslavije. I tako sam s programom stekla simpatije kolega, učenika... i meni je bilo zadovoljstvo da radim taj posao, mislim, sa njima, i bila sam slobodna devojka, bez velikih obaveza i provodila sam vreme u školi. Tu sam radila tri godine. Takođe sam upisala Pedagošku akademiju, polagala sam neke ispite, a zatim sam se vratila u Prištinu, jer sam se udala.

Kaljtrina Krasnići: Kako se to desilo, ispričajte nam...

Pranvera Badivuku: Upoznavanje, upoznavanje? Desilo se... pa eto tako, muzika nas je spojila na jednom koncertu, onako spontano smo se upoznali, i zatim smo nastavili sa raznim izlascima do udaje. Eh, '66. sam se udala, došla sam u Prištinu, takođe sam nastavila svoj rad u obrazovanju, u školi "Emin Duraku", tu sam radila godinu dana. Tamo sam sa istim zanosom i voljom formirala školski hor,

i u decembru je bio dan škole “Emin Duraku” koja je nosila ime heroja Emina Duraku¹, i srećom imala sam kolegu profesora albanskog jezika koji se bavio pisanjem, koji je i danas pisac i pesnik.

Napisao je tekst o Eminu Duraku, ja sam komponovala pesmu i program je ispao zanimljiv, i tada su zvali sve direktore škola kao goste programa. I mene je posle zvala direktorica, bila je Srpkinja... sad, znam da joj je prezime bilo Radulović, ali se ne sećam njenog imena, [zvala me] da pređem u školu “Vuk Karadžić” koja se sada zove “Elena Đika”. Tu mi je više odgovaralo jer je bila bliže stana gde sam živela... tu sam takođe nastavila sa istom voljom, istim radom, angažovala sam se i provela sam... zapravo sam provela 15 godina u prosveti.

Kaljtrina Krasnići: Pričajte mi malo o momentu kada ste došli u Prištinu... vi ste došli u jako specifičnom trenutku, 1966. godine. Kakvu Prištinu ste zatekli, kakva je tada bila?

Pranvera Badivuku: Priština, koliko se sad sećam, nije bio ne baš veliki, manji je bio grad u poređenju sa Skopljem, koji je bio malo veći, ne malo, nego mnogo veći. Ali ne znam šta da kažem, grad i stariji deo grada je bio kao centar...

Kaljtrina Krasnići: Šta je tu postojalo?

Pranvera Badivuku: Ne sećam se toliko, ali znam da su bile neke radnje tu u centru gde je sada ona zgrada vlade. Jedna uličica sa prodavnicama sa obe strane, kasnije su srušene kada je sagrađen taj tržni centar. Uske ulice kao što su sada neke ulice po periferiji grada. Mislim da je grad bio negde do Radio Prištine, grad je bio negde dotle, posle su počeli sa izgradnjom. Možda je počelo i ranije, ali ja se tog vremena sećam.

Sećam se naselja Aktaš, da li se još uvek zove Aktaš? Tu su počele da se grade nove kuće, ali ulice nisu bile sređene, bilo je blata, gadnog blata koji ti se lepilo za cipele, znači ulice nisu bile sređene. Tako.

Kaljtrina Krasnići: Da li se sećate izgradnje neke zgrade?

Pranvera Badivuku: Uopšte se ne sećam. Ne...

Kaljtrina Krasnići: Grand [Grand hotel Priština]?

Pranvera Badivuku: A Grand da, jer sam u Grandu dočekala Novu godinu, mislim, kad se otvorio Grand.

Kaljtrina Krasnići: Koje godine?

¹ Emin Duraku (1. januara 1917. - 5. decembra 1942) bio je učesnik Narodnooslobodilačke borbe, član Oslobodilačke borbe Kosova, narodni heroj Albanije i narodni heroj Jugoslavije.

Pranvera Badivuku: Pravo da ti kažem, ne sećam se, ne znam, ne sećam se. Ali je moj muž bio muzičar i angažovao se da za Novu godinu tamo organizuje muziku. Znam da je bila prva godina kada se Grand otvorio... spremali su doček Nove godine, ali se uopšte ne sećam koje godine je bilo.

Kaljtrina Krasnići: Da li se sećate kakvo je slavlje bilo?

Pranvera Badivuku: Nova godina. Doček Nove godine.

Kaljtrina Krasnići: Da, da razumem, ali kako je bilo organizovano, ko je došao?

Pranvera Badivuku: Isto kao i danas po lokalima sa muzikom, sa zabavom. U moje vreme održavali su i umetničku godinu za nas muzičare, posle nedelju dana, u prvoj nedelji posle Nove godine. Tu su se skupljali uglavnom pozorišni umetnici i muzičari. Mislim, to je bio uži krug i to je bilo interesantno, lepo.

Kaljtrina Krasnići: Gde se organizovalo?

Pranvera Badivuku: U Prištini u nekom lokaluu.

Kaljtrina Krasnići: Nije bilo specifično?

Pranvera Badivuku: Ili u Dom JNA ili u Grandu, ili ovako negde. Nije bilo puno lokala tada, puno mesta ili... tada je bio i Božur, tako su ga zvali. Organizovali su po tim mestima.

Kaljtrina Krasnići: Znači predavali ste u školi "Elena Đika" skoro 15 godina?

Pranvera Badivuku: Celo obrazovanje...

Kaljtrina Krasnići: Život u prosveti...

Pranvera Badivuku: Život u prosveti. Posle sam bila aktivna sa svojim radom i na televiziji, sa programima koje sam pripremala sa horom, i ovde sam stvorila neku vrstu drugog orkestra, u školi "Vuk Karadžić". One instrumente koje sam pronašla u školi bili su amortizirani, stari, i naišla sam na neke stare instrumente, detinjaste, zvane Hofner instrumenti. Karl Hofner je poznati svetski kompozitor koji je pravio kapitalna dela, posebno za hor i orkestar. Očigledno su ti instrumenti imenovani po njemu, Hofner instrumenti.

To su flaute, melodike, ksilofoni, metalofoni, i drugi ritmički instrumenti. Činilo mi se da je malo privlačnije za uzrast dece s kojom sa ja radila, i stvarno se ispostavilo da je tako, a flauta je bila veoma lak instrument da se shvati, da se savlada. I ja sam to stavila u proces učenja i sada mislim da je od tada flauta deo programa u muzičkim školama.

Uvek sam bila zadovoljna svojim poslom i uvek sam smatrala da sam imala sreće što sam se bavila, i što sam bila posvećena muzici i što sam predavala profesiju koju sam volela. Jer mi se čini da je teško raditi nešto što ne voliš, to primećujem u današnje vreme, ima mnogo slučajeva, diplomiraš nešto ,radiš nešto sasvim drugo. I kažem, možda je moja generacija imala malo više... nas je bilo manje, ali imali smo i dobrih stvari iz tog školovanja. Uspeli smo da stvorimo, da damo.

Kaljtrina Krasnići: Posle ste se angažovali u RTP i...

Pranvera Badivuku: I posle s mojim radom... bila sam uspešna i u školi "Elena Đika" gde sam radila, čini mi se 11 godina, 11 i više. Takođe sam se afirmisala s programima koje sam pripremala sa decom koji su se prikazivali i po televizijskim emisijama. Tako da posle... za ovaj ansambl sam priredila puno orkestracija...

Kaljtrina Krasnići: To je bio kao gradski ansambl ili...

Pranvera Badivuku: Ne, ne jednostavan školski ansambl. Dam, dung, dam, dung {onomatopeja}, nisu bili neki instrumenti, ali privlačno za decu. Ali sam naravno imala i grupu dece koja su pevala i orkestar ih je pratio, sa dečijim pesmama i sve to, negde oko 20 pesama smo snimili za Radio Prištinu. Išli smo, i to je bilo neko iskustvo za decu kad smo otišli u radio da bi snimili pesme koje oni pevaju, s jednim jednostavnim dečijim ansamblom.

Kaljtrina Krasnići: Gde se to snimalo?

Pranvera Badivuku: U studiju Radio Prištine.

Kaljtrina Krasnići: Samo morate imati na umu da smo mi druga generacija, i da to ne znamo...

Pranvera Badivuku: Da, vi to ne znate. I, posle sam dobila ponudu od direktora muzičke produkcije...

Kaljtrina Krasnići: Za radio.

Pranvera Badivuku: Za radio, da pređem u dečju redakciju, ali u produkciju. Sad ću vam objasniti i šta je produkcija. I pošto je i tu bio rad sa decom, nisam puno oklevala. Tako da sam od 1979. godine ušla u muzičku produkciju, tada sam bila urednik i producent muzike za decu. Produkcija... radio kao zgrada, mislim, postojala je diskoteka, nototeka, programi u kojima su se radila verbalna snimanja. A produkcija, novinari na jednu stranu...

Kaljtrina Krasnići: Diskoteka, jel to? Morate da nam objasnite. To je bila kao muzička arhiva, jel tako?

Pranvera Badivuku: Da. Tu je išao sav materijal koji je bio godinama sniman u produkciji, sa svim beleškama. Za autora, autora muzike, autora teksta, orkestraciju, sve su beleške išle uz snimak, i traku smo nosili u diskoteku kad bismo završili naš posao sa produkcijom. Znači, muzička produkcija je zapravo ostvarenje svih stvari u muzici sve što se snimalo, razne pesme.

Orkestri su bili deo produkcije. Postojao je narodni orkestar, turski narodni orkestar je bio, mislim, bio je profesionalni hor, simfonijski orkestar. Iako nije bio kompletan, uvek je bio popunjavan spoljnim saradnicima. I svi njihovi projekti su se snimali. Svaki od njih je imao svoje mesečne programe koji su trebali da se sprovedu.

Nesreća je bila što smo imali samo jedan studio, jedan muzički studio, i taj muzički studio je služio za čitavo Kosovo. Jer, na primer, ja sam bila urednica za decu, imala sam obavezu, kao zadatak, da izvodim nove pesme naših kompozitora sa talentovanom decom tog vremena. Tako da je priprema pesme trajala malo duže. Uzimali su, autor bi predao pesmu koju je komisija ocenjivala, gledalo se da li je tekst prikladan za decu, zatim je bila data orkestraciji, posle orkestracije su pisali note za svakog člana orkestra koji će da ih...

Kaljtrina Krasnići: Pročita.

Pranvera Badivuku: Da, i posle su snimali orkestar. Skroz na kraju bi se pridružio i pevač. To je sve bio vrlo veliki, spor posao. Tako da nismo mogli da radimo više od deset pesama mesečno.

Kaljtrina Krasnići: Pa, vi ste dosta radili.

Pranvera Badivuku: (Smeje se) Jednom je Zejnulah Haljilji, pesnik... on je bio u dečijoj redakciji... ostavio je puno lepih pesmica koje sam iskoristila i ja za moj rad, on je rekao: "Fabrika pesama", znaš, on je to zvao fabrika pesama. Zaista, s obzirom na uslove kakvi su bili, jedini studio na celom Kosovu, to je zapravo bilo veliko dostignuće. Ne znam... Tu su i noću radili, nisu imali odmor. Neko je... nama sa decom je bilo bolje pošto smo danju završavali posao. Posle su se i svi radovi kulturno-umetničkih društva snimali u tom studiju.

Kaljtrina Krasnići: Opišite nam malo kako je izgledao taj studio...

Pranvera Badivuku: Muzika...

Kaljtrina Krasnići: Atmosfera tog studija.

Pranvera Badivuku: Narodna muzika, festivali, sve se snimalo u tom studiju. Ali studio je bila jedna sala... zatvorena, izolovana zbog zvuka, i jedan drugi deo je bio gde je sedela režija koja je snimala, u drugom delu je bio pevač. Puštali su muziku i s njom... ja sam ponekad bila unutra, a ponekad sam odozgor dirigovala deci. Bilo je, mislim, bilo je lepo, bilo je dobro. Sa dečjim horom, imali smo radio koji je vodio moj kolega Ramadan Ramadani, pre toga i druge kolege. Hoću da kažem da se radilo, radilo se, i deca su došla sa velikom željom jer su na neki način stvorili i nova prijateljstva, osećali su se... svoje zadovoljstvo su izražavali pevanjem. Ja sam takođe napravila i grupu pesama, jer je bilo veliko interesovanje za pevanje, ali nisu svi solisti imali priliku da pevaju, pa sam s tom grupom ispunila njihove želje.

Drugi deo

Pranvera Badivuku: U “Akordima²” smo učestvovali mnogo puta. Akordi...

Kaljtrina Krasnići: Šta je to, samo nam objasnite?

Pranvera Badivuku: “Akordi Kosova”, to je zapravo bio... bio je festival koji se održavao svake godine sa muzikom za decu, sa muzikom u duhu narodne melodije i zabavne muzike, znači svake godine su se održavale tri večeri...

Kaljtrina Krasnići: U koje vreme?

Pranvera Badivuku: Uglavnom u poslednjem mesecu u godini, ali čini mi se da se pripreme nikada nisu mogle postići na vreme i uvek bi se odložio. Koliko se sećam, većina ih je bila krajem godine, ali to je bio praznik ne samo za nas koji smo radili tamo, već mi se čini i za ceo grad, pošto je to bila novost, nešto novo. Slušali smo nove pevače, čuli smo nove pesme, mislim, većina kompozitora je tu postigla afirmaciju, pesme takođe.

Kaljtrina Krasnići: Gde se održao? Gde se održavalo?

Pranvera Badivuku: Obično su se održavali u Prištini, ali ponekad i u drugim gradovima.

Kaljtrina Krasnići: U kojim salama?

Pranvera Badivuku: U sali... u pozorištu su se nekad održavali, mislim, u pozorištu i u Domu JNA, koji je tada bio funkcionalan, ne znam da li još uvek postoji. Održavali su se i u hali amortizatora, bila je fabrika amortizatora, takođe su se tamo održavali...

Kaljtrina Krasnići: A u “Boro i Ramiz”, u Crvenoj sali?

Pranvera Badivuku: I u Crvenoj sali, kada se izgradio “Boro i Ramiz”, u Crvenoj sali, mislim poslednjih godina. Počelo je, prvi put je festival “Akordi Kosova” održan 1963. godine, a nažalost sve do 1989. godine... jer su 1990. godine zaustavili, bili smo proterani i otpušteni sa posla. ‘90-ih se našem narodu desilo puno tragičnih događaja. Sve institucije su bile uništene, oduzete, autonomija je ukinuta, mislim, za to ste sigurno čuli. Čak su zatvorili i televiziju, sve je bilo ukinuto za nas.

Kaljtrina Krasnići: Da li se sećate dana kada se [televizija] zatvorila i kako se to desilo?

Pranvera Badivuku: Jako je interesantno kako se to desilo. Ja sam bila... jer se to desilo tokom dana, u 3:00 sati, 5. jula 1990. godine, u julu 1990. godine. Ja sam bila kod kuće i slušala sam vesti, jer nam je

² Akordi Kosova, muzički festival koji se održavao u Prištini u vreme Jugoslavije.

radio uvek bio deo života, odjednom nije se ništa čulo. I baš se tada to desilo, jer je moj suprug radio u simfonijskom orkestru, kad je došao saopštio mi je da su zatvorili, otpustili su sve radnike radija i televizije, i tako.

Mi smo posle svaki dan išli, štrajkovali, ali ništa od toga. Imali su neke uslove, ako se vratimo na posao... znate, tako sa različitim provokacijama. Tako da smo mi ostali napolju. Tako je bilo i sa "Rilindjom"³, desilo se i sa drugim institucijama. Mislili smo da će to brzo da prođe, ali je dosta potrajalo. Posle oslobođenja...

Kaljtrina Krasnići: Pričajte mi malo... nećemo odmah do oslobođenja, interesuje me kakve su bile '90-te godine za vas? Vi ste bili vrlo angažovani.

Pranvera Badivuku: '90-te godine faktički... ne samo mi, već su svi ostali bez posla, kao ja i moj suprug...

Kaljtrina Krasnići: Još jednom, ko je bio vaš suprug?

Pranvera Badivuku: Moj suprug je bio Husen Badivuku, violinista iz Vučitrna. I on potiče iz jedne jako uticajne porodice iz Vučitrna, studirao je u Skoplju, tu smo se mi i upoznali i posle počeli da živimo u Prištini. On je bio u narodnom orkestru i u simfonijskom orkestru radija, a ja sam kasnije otišla tamo kao urednik i producent.

Kaljtrina Krasnići: Da li imate decu?

Pranvera Badivuku: Imamo dve ćerke. Suprug mi nije živ, preminuo je pre godinu i po dana. Imamo ćerke i obe se bave muzikom. Naša je porodica bila onako kompletna... možda smo zbog velike ljubavi prema našoj profesiji, i pošto smo videli njihov talenat, uticali na njih dve da izaberu ovu profesiju. Ćerka, Sihana Badivuku, ona je violinistkinja, dok je druga Zana, Zana Badivuku pijanistkinja, ali ima i solfeđo... magistrirala je. Dakle, i klavir i solfeđo.

Predaje... obe su profesorke na Fakultetu muzičke umetnosti. Devedesete su bile teške za mnoge porodice, ali zahvaljujući muzici, preživeli smo. Moj suprug, moj muž bio je dosta ovako, hoću da kažem, živahan i snalažljiv i svirao je po različitim lokalima, jedno vreme u "Grandu", dok ih nisu proterali i iz "Granda" jer im nisu dozvolili da pevaju na albanskom. Tako da je posle u Makedoniji mnogo svirao, puno godina. I prošle su te godine u nadi...

Kaljtrina Krasnići: Vi ste i dalje živeli u Prištini?

Pranvera Badivuku: Da, da, u Prištini smo bili, sve vreme.

³ Rilindja, Riljindja je prvi list na albanskom jeziku u Jugoslaviji, Na početku, 1945. godine, je štampan kao nedeljnik.

Kaljtrina Krasnići: Kakva je bila atmosfera u Prištini tih godina?

Pranvera Badivuku: Atmosfera u Prištini je bila... znam da smo bili jako kompaktni, bili smo jako povezani, mislim, sa društvom, sa... ljudima uopšte. Ljudi su bili vrlo solidarni, bili su veoma humani, održali su se mnogi različiti štrajkovi, od strane studenata, učenika, žena. Mislim, rudari su... to je bio jako težak period, mislim, i svuda smo i mi učestvovali, hoću da kažem da je to bilo totalno nezadovoljstvo za sve.

Bilo je... bile su teške godine, ali su prošle i preživeli smo kao što su preživeli i naši preci, naše majke, bake, i mi smo isto imali tešku fazu života.

Kaljtrina Krasnići: Kako je za vas bilo da prođete pored radio Prištine kad...

Pranvera Badivuku: Jako teško, jako teško, jako teško. Nisam mogla ni da gledam u tom smeru. Nadala sam se da ćemo jednog dana nastaviti tamo gde smo stali, ali to se nije dogodilo. Nakon rata, RTP je postao RTK, promenilo se, novinari su se snašli, otvoreni su mnogi mediji, mislim televizije, radio i novine, dok je muzika ostala malo po strani. Orkestar je nastao u okviru grada, a produkcija u ovom RTK-u uopšte ne postoji.

Stvorili su i jedan orkestar sa mnogo poteškoća i njega su transformisali, sada ni taj orkestar ne postoji. A sada samo radio bez kuće, bez vesti nije dovoljan. Javni radio.

Kaljtrina Krasnići: Recite nam pre nego što pređemo na sledeću fazu, zanima me šta se s vama dogodilo tokom rata? Kako je bilo?

Pranvera Badivuku: Tokom rata...

Kaljtrina Krasnići: Da li se sećate dana bombardovanja, na primer, tih događaja?

Pranvera Badivuku: Drago nam je bilo pošto smo tražili bombardovanje, ali tada je zapravo počelo masovno proterivanje građana. Došli su do zgrade...

Kaljtrina Krasnići: Gde ste vi živeli?

Pranvera Badivuku: Mi smo imali stan u centru, iza pozorišta. I jedan poznanik, dečko iz komšiluka nam je rekao da treba da odemo: "Treba da napustite stan zbog vaše sigurnosti", i izašli smo. Imali smo jedna stara kola i pošli smo sa jednim drugim komšijom. Nismo ni sto metara prešli, zaustavila nas je policija: "Gde idete?" "Pa..." reko: "izbacili su nas iz kuće" "A gde?" "Pa..." reko: "hajde da se vratimo pa vidi", jer je bilo blizu, videla se zgrada.

A u sredini je bio policajac koji je samo vikao: "Hteli ste NATO, hteli ste NATO. Streljaj ih", rekao je ovom drugom za nas. Ali interesantno kakav je čovek, u tim momentima nisam se ni uplašila.

Kaljtrina Krasnići: Proterali su vas?

Pranvera Badivuku: Proterali su nas iz stana i bili smo prisiljeni... i bili smo prisiljeni... ali nije bilo izlaza, nije bilo... grad je bio opkoljen i nismo imali kuda da idemo, faktički.

Kaljtrina Krasnići: S kim ste vi bili?

Pranvera Badivuku: Ja sam bila... evo, moj suprug, ja, jedna komšinica s dvoje dece, ćerkom i sinom. Dečko je imao 15-16 godina, tako. I nismo imali gde da odemo. Ja sam došla u Sunčani breg kod mog strica, i tu smo noć proveli kod strica, a moja drugarica, komšinica je otišla kod svoje sestre koja je isto bila u Sunčanom bregu. I posle smo saznali da će se od škole "Elena Đika", tada Vuk Karadžić, formirati jedna kolona i biće dozvoljeno da napustimo grad.

I mi smo se pridružili konvoju i taj konvoj je bio toliko velik da, kad smo prošli pored naše zgrade, videli smo stražare koji su stajali ispred vrata, naoružani. Mislili smo, šta je to imala naša zgrada, zašto sa stražom? Ali u našoj zgradi je bilo i jedno sklonište, očigledno su to izabrali sami za sebe, kako bi imali zaštitu.

I uputili su nas za Skoplje, tamo u Makedoniju, ali kolona je bila toliko velika da smo ostali po putevima, i zatekla nas je noć. Noć nas je zatekla u Đeneral Jankoviću, jednom...

Kaljtrina Krasnići: Kako ste dospeli do Đeneral Jankovića?

Pranvera Badivuku: Bez prepreka pošto je bio konvoj...

Kaljtrina Krasnići: Vozom ili kolima?

Pranvera Badivuku: Ne, ne, kolima. Tim našim starim kolima smo stigli i tu smo proveli noć. Ujutru, tako još uvek pospani, hoću da kažem, u sedećem položaju, čuli smo od ranog jutra neku buku, ne toliko bučno, ali kao u filmovima nekako. I vidimo kamione, kako ljudi silaze sa njih. Sve građane Prištine koje su dovezli počeli su pešice da idu prema granici. E to... to je bio užas. Baš kao u filmi, kao da smo... kao da nije realnost.

To je posle otežalo prelaz granice, zato što su pešačili, stali su sa kolima. Mi smo deset dana ostali na granici, osam... imali smo malo hrane, to što smo imali od početka šta smo poneli, neke gurabije, ona moja komšinica je uzela neki kačkavalj, imala je, uzela je tako. I... čak te gurabije smo davali deci pošto smo ih često viđali, jer smo osam dana bili tu na granici.

I tu su se žene snašle. Pošto su sela Đeneral Jankovića bila prazna, po tim kućama je ostalo brašna, ostalo je nešto od hrane, i počele su da mese, tu u prirodi su počele da kuvaju, znaš, hoću da kažem da bi preživeli. Bili smo sasvim blizu granice, ali nas nisu puštali pošto su izgleda čekali da se izgradi kamp kako bi nas odveli na drugu stranu granice, bilo je katastrofa, rekli su nam da je bilo užasno u Blacu, spominjali su često u raznim pričama i stvarno je bilo tako.

Jer ja... kad smo stigli do osmog dana, omogućili su nam, bili smo možda 15 vozila malo tvrdoglavijih i upornijih, nismo se povukli, nas nisu vratili, ali druge su vratili za Kosovo ili bilo kojim drugim pravcem kojim su krenuli. I ja sam otišla kod moje ćerke. Jedna ćerka mi je udata u Skoplju, Sihana. Tamo kad smo otišli, hoću da kažem da su neki poznanici koji su pešačili bili u jako lošem stanju, kad smo prešli kolima, videli smo da oni tek tada prelaze granicu. Oni su baš bili iscrpljeni, bili su u jako teškom stanju, još su i pokisli i bili su u blatu Blaca. Nikakvi uslovi. Ljudi su umirali po... tu po granici.

A kad smo otišli kod ćerke, tamo smo već našli neke porodice (smeje se). Bili su neki prijatelji iz Prištine, ali smo se svi sistematizirali. Svako je imao po jednu sobu, tako da nije bio problem. Ja sa mojom jetrvom, jer je i ona bila. Ona je posla otišla negde drugde, ali se opet vratila kod Sihane i bili smo tu jedno vreme... do juna. Od... mi smo izašli... nas su... 25. [marta] su nas možda izbacili iz kuće, 24. [je počelo] bombardovanje.

Tako da, mislim, do početka juna, kada je proglašena sloboda, tada smo se vratili. Da, tu smo došli... i pokušali smo da se prilagodimo, svako da pruži reč utehe drugom, dobro smo se tu proveli, pošto sam faktički bila kod svoje ćerke. Nije me interesovalo da idem van zemlje pošto mi je tu bila ćerka, imala sam i ćerku u Peći, i oni su otišli na drugu stranu. Oni su otišli u pravcu Crne Gore, tamo je bilo užasno, užasno.

Kaljtrina Krasnići: U kakvom ste stanju posle našli kuću?

Pranvera Badivuku: Mi smo kuću zatekli skroz praznu, skroz, skroz praznu. Imali smo komšije tu, ali su se odselili, Srbi, pobegli su. Posle nekog vremena, odlučili smo da otvorimo njihova vrata, naših komšija. I zatekli smo većinu naših stvari spakovanih i otpakovanih. Znae, mnogo, ne znam šta su uradili, stvari su bile svuda. Veš mašina, na primer, je bila uništena, stari šporet je odnešen gore, znate, ne znam kako su preneli, te stvari. Bilo je dosta nereda po zgradi.

Prazni stanovi, bez ičega unutra. Slike nisu dirali, i neka dokumenta. Jer je to bilo iz zgrade. I jedna, jedna stanarka tu, bila je Dalmatinka, starija žena, nije imala nigde da ode, tako da je ostala tu. Rekla nam je da su dovezli kamion do ulaza, tako da nisu mogli da vide šta su uzeli, šta su utovarili. Kasete, imali smo mnogo video kasete, sve sa ozbiljnom muzikom, snimljene, različitih vrsta. Moj muž je voleo klasičnu muziku, on je snimao instrumentale, orkestre, ili drugo.

Našli smo ih u drugoj zgradi. Dakle, neobjašnjive stvari su se dešavale. Ne znam, ne znam. Ali zanimljivo kako neko pamti šta je sve imao, to se desilo nekoliko puta, ljudi se nisu sećali šta su sve imali, ali ako stvari nestanu (smeje se)... bilo je malo smešno. Napravila sam spisak svega što je nestalo jer sam znala šta sam imala u plakaru. Samo beleške, beleške, moje pesme i tako, ja, ja sam ih bacila iza plakara, bilo je prostora ali nije moglo da ode još više dole, tu sam ih našla. I eto tako.

Kaljtrina Krasnići: Kakav je bio grad u to vreme?

Pranvera Badivuku: Kada smo se vratili, nije bilo stoke na poljima, ništa živo mislim, čak ni ptice ni ništa, bilo je skroz... Ne znam, bez ičega. I ovde su se otvarale neke radnje, ali niste mogli naći ništa. Posle je počelo polako, počeo je život da se normalizuje. Zaboravljaju se stvari, one najsvježije se najviše zaboravljaju (smeje se).

Kaljtrina Krasnići: Vraćamo se još jednom na tu fazu, kada ste radili na radiju. Kako ste ukratko opisali... malopre, bio je jako dobro organizovan sistem gde se... posvećivala se velika pažnja gde se snima, gde se snima...

Pranvera Badivuku: Postojala su pravila. Hoću da kažem, sve što se radilo pre toga se pregledalo. Bila je komisija, kao što rekoh, za odabir pesama, ne pričam za festivale nego ovako za svakodnevicu. Postojala su pravila. Bio je jedan pesnik, zvao se Enver Džerćeku koji je kontrolisao tekstove pesama. A za melodiju i pesme je bila komisija, kompozitori koji su bili tu u radiju i... mislim, posle su davali dozvolu da se realizuje pesma. Bilo je nekih principa, nekih pravila koja mislim da su bila pozitivna.

Kaljtrina Krasnići: Recite mi... u to vreme ste sigurno napisali većinu pesama koje ste napisali...

Pranvera Badivuku: Zapravo sam počela vrlo rano, još kao učenica muzičke škole, a to su bile čak i dečije pesme, dečije pesme. I otišla sam sa prijateljem u *"Flaka e Vllazerimit"* [Plamen bratstva] u Skoplju, tamo je bio jedan odeljak, dečije novine. *"Rilindja"* je ovde u Prištini imala dečije novine *"Flaka e Vllaznimit"*. I otišla sam tamo sa pesmom i bila sam srećna što sam napisala pesmu i nosim je u redakciju. Oni su me pogledali sa malo neverice: "Jesi li ti to uzela od nekud ili si sama uradila?"

Ali nisam bila obeshrabrena, bila sam jako mlada da bi ih uverila da sam ja stvorila tu pesmu, ali nisam odustala. Vrlo brzo sam otišla sa drugom pesmom i ta je bila objavljena, tako da sam išla dalje. Prva saradnja je bila sa *"Flaka e Vllaznimit"*, tamo sam ih objavljala. Sada su izlazile moje pesme. Učitelji muzike koji su radili u različitim školama uzeli su poneku ako su želeli...

Kaljtrina Krasnići: To je bio dnevni list?

Pranvera Badivuku: To je bila novina... ne sećam se da li je bila nedeljna... mislim da je bila nedeljna.

Kaljtrina Krasnići: I tu su posle izlazile note?

Pranvera Badivuku: Da, da. Na dečijoj stranici... to je bila dečija stranica koja je sadržavala priče, pesme, na primer, učenika ili odraslih, ali i odeljak za pesme, tako da je izašla na toj stranici. Tako da sam te prve radove predala u *"Flaka e Vllaznimit"*.

Kaljtrina Krasnići: Znači bile su i note?

Pranvera Badivuku: Sa notama. Ja sam njima davala sa pisanim notama. A kasnije...

Kaljtrina Krasnići: Zašto vas...

Pranvera Badivuku: Da.

Kaljtrina Krasnići: To što se vraćam nekoliko puta je zato što je to jako star sistem o kojem pričate vi i više niko ne objavljuje pesme na taj način i ne...

Pranvera Badivuku: Da tako je, tako je. Ne znam, sad je skroz drugačije, promenilo se. Za nas malo neshvatljivo. A mi smo po starom sistemu predavali pesme i kasnije... Faktički kad sam završila muzičku školu sam poslala... nakon što sam čula prvi festival "Akordi Kosova", poslala sam jednu pesmu na radio, pesma sa narodnom melodijom, prihvatili su. To je bila moja prva pesma koju su primili. I vest da su primili pesmu mi je doneo moj tada budući suprug.

Kaljtrina Krasnići: Koja je to pesma bila?

Pranvera Badivuku: Bila je pesma... jedna pesma, "Lepa devojk, ja te volim". Moj rođak mi je dao tekst i ja sam komponovala muziku... dobra je, lepa, ali se ne peva toliko pošto je davno stvorena. Možda negde u radiju još uvek postoji, pevala je Džejljane Broći. Džejljane Broći je takođe bila iz Peći i Peć je imao dosta pevača tada. Bila je mlada i bila je jako talentovana za pevanje, zajedno sa Gonde Gaši, kasnije je bio i pevač Adem Ejupi i još puno drugih pevača.

Tako da sam vrlo brzo napravila još jednu pesmu, i nju sam ponovo odnela na radio. Tada sam još živela u Skoplju. Liljana Čavoli je izvela tu pesmu. Zanimljivo je da sam ja spavala u Liljaninoj kući kada sam došla na prijemni ispit. Tada se moj stric tek uselio. Dakle, Liljana je otpevala tu pesmu, a pesma je bila "Volim svoj grad", iz nostalgije prema Peći, sama sam napisala tekst. Tako da sam probala da pišem i tekstove.

To su bile prve pesme. A na festivalu sam učestvovala prvi put kad sam došla u Prištinu. To je bila 1967, sa dečijom pesmom. Kasnije, 1973. godine, učestvovala sam sa pesmom koja mi je donela prvi uspeh na festivalu "Dođi, dođi, belo leto". Nju je otpevao Esat Bicuri, koji je takođe stradao u poslednjem ratu. Veoma uspešan, bio je mladi momak sa posebnim glasom, sa vrlo lepim tenorom, i čak je osvojio prvo mesto, a potom zlatnu okarinu.

Okarina je bila simbol festivala. Ponekad je publika dodeljivala, ponekad žiri, ali bila je deo festivalskih nagrada. Okarina je stari instrument koji je otkriven tokom arheoloških iskopavanja u Runiku, negde tamu u Srbici. Simon Froka, zanatlija, koji je takođe radio sa srebrom i zlatom, dao je malo interesantniji oblik sa filigranskim ukrasima. Veoma lepo.

Sada imam pet Okarina, mislim pet pobeda.. Ovako sa Okarinom. Ali sam jedne godine uzela dve Okarine, te godine je direkcija festivala napravila neke promene... postojala je fabrika "FAMIPA" u Prizrenu koja je prerađivala zlato i srebro, i oni su napravili [okarinu] te godine. Ali što se tiče lepote Simonovog ručnog rada, mislim da ne može da se poredi sa okarinama.

'74. godine dolazi ona čuvena pesma koja se sad dosta sluša, "Sećam se tog susreta" ili "Daj mi taj osmeh". Većina je sada zove "Daj mi taj osmeh"...

Kaljtrina Krasnići: Vi ste to napisali?

Pranvera Badivuku: Da. Nju je otpevao i Esat Bicuri, i ta se pesma pevala od 1974. godine i peva se i dan danas, čini mi se da nema nikoga ko je ne peva ili ne zna za nju. (smeje se) Pevali su je i u Albaniji, kada je umetnička trupa sa Kosova prvi put išla u Albaniju, možda ne prvi put, ali tokom posete koju su imali naši pevači, Nedžmije Pagaruša⁴ je otpevala pesmu sa novim aranžmanom. Pevali su je i mnogi albanski pevači, ali čak su i ovde pevali mnogo, pogotovo posle rata, sada još više.

I tako, pesma je imala sreću jer neke pesme stvarno imaju sreću... ja imam dosta lepih i dobrih pesama, ali one su zaboravljene, a neka ostanu u sećanju.

Kaljtrina Krasnići: Da li ste mogli...

Pranvera Badivuku: Posle sam stalno učestvovala, od '73, skoro svake godine, u "Akordima", jednom godišnje. Bila je to proslava za sve nas, jedva smo čekali, iščekivali smo malo bolju realizaciju nego uobičajno za "Akorde", aranžmani su pravljani za nešto veći ansambl. Realizovali smo malo bolje... tako da smo želeli da se pesma pojavi na festivalu.

'83. sa saradnikom... faktički sa pesnikom Zejnulahom Halilijem, sam napravila pesmu posvećenu festivalu, bila je 20. godišnjica festivala, rekla sam mu: "Molim vas, napravite pesmu za 20 godina festivala, jedan tekst", i on je napisao taj tekst i ja sam priremila pesmu. Pesma je bila kao himna festivala. Baškim Badžuku sa oktetom "Kosovari" je otpevao vrlo dobro, tada je i on bio mlad dečko izuzetnog potencijala.

I bilo je nešto drugačije od drugih pesama i uzela je sve nagrade, to je bilo 1983. godine. Takođe 1984. godina je bila uspešna pošto sam dobila dve okarine. Jednu za narodnu pesmu, jednu za dečiju pesmu. Pesma za decu je bila narodna pesma, "*Pranë burimit dorë për dorë*" [Pored izvora ruku pod ruku] ne znam da li ste je čuli? Da ne pričam gde se sad koristi. I ona je bila simpatična, pojavile su se tri devojčice u narodnoj nošnji i jedan mali simpatični dečak, koji ne znam da li je imao pet godina, i on je pratio te devojčice čiftelijom⁵.

I ona je bila atraktivna i melodična u narodnom duhu. Takođe je i ona dobila zlatnu okarinu. A drugu pesmu je otpevala Sebahate Berljajoli, ne znam da li se sećate te pevačice, vi ste mladi. I ona je iz Peći. Tako da ih je pet. Druge godine koje su stigle do '89, koja je tada bila poslednja godina... i od '70-ih sam više puta dobijala prve nagrade, ali ne okarine, samo nagrade žirija.

⁴ Nedžmije Pagaruša (Nexhmije Pagarusha) (1933) jedna je od prvih pevačica školovana za klasičnu muziku na Kosovu. Njen repertoar pokriva klasičnu albansku muziku i narodne pesme. Poznata je kao "Slavuj Kosova".

⁵ Čiftelija, dvožični instrument sa dugim vratom, koji se svira u severnoj Albaniji i na Kosovu, koji je uglavnom korišćen za narodne i epske pesme.

Takođe '80-ih... mislim '80-tih godina sam učestvovala po festivalima, do '89. godine. Osim festivala "Akordi Kosova", bio je i jedan festival dečije muzike u Đakovici. Taj festival '90-ih nije prestao da radi, nastavio je da se održava, možda ne redovno, ali se održavao. Čak sam i tamo, sa dečjim pesmama dve godine zaredom, dobijala prvu nagradu. Kad se zatvorilo ovde, '90-ih, nismo imali radio stanicu gde bismo slali pesme, tako da sam ih slala nekoliko puta u Skadar, u Skadar.

Imala sam neku talentovanu decu koji su jako lepo prošla tamo. To je za mene bilo ispunjenje, znaš, nisu ti dali da odustaneš jer sam radila i te sam pesme realizovala kako bi ih oni pevali.

Kaljtrina Krasnići: Gde ste izvodili pesme devedesetih godina pošto nije postojao studio?

Pranvera Badivuku: Tada nije trebalo da snimiš pesmu, odneo bi partituru, odneo bi note. Tako je bilo kod nas, nije bilo kao sada da ti realizuješ svu pesmu i onda da otpevaju *play back*, nije bilo tako. Promenilo se. Tada su sve nosili u notama. Kad si hteo da učestvuješ na festivalu, poslao bi dve kopije nota, anonimno je bilo, ne bi napisao ime, nego sa šifrom, i tek kad se odabere pesma, otvorili bi pismo sa šifrom i imenom autora. Hoću da kažem, tako je bilo za festivale, a za regularni program ne.

Pošto je produkcija služila i za potrebe radija i televizije. Za televiziju je trebalo puno pesama, za razne emisije koje su to spremale, za godišnja doba, za mesece u godini mi smo sve to realizovali sa decom na radiju.

Kaljtrina Krasnići: Kako ste nalazili talentovanu decu?

Pranvera Badivuku: Talentovanu decu smo nalazili po školama, kontakti sa nastavnicima, učiteljima, predložili bi nam: "Bogami ovo dete ima talenta" i tako. Neki su i sami dolazili, pa sam ih testirala, one koji su imali lepši glas uzimala sam da postanu solisti, ove druge u grupi ili u horu, i tako.

Kaljtrina Krasnići: Onda ste devedesetih imali prostor, odnosno postojao je festival stvaralaštva u Đakovici koji se nije regularno odvijao pa je bio i [festival] "Zambaku i Prizrenit" [Prizrenski ljliljan]...

Pranvera Badivuku: Da i...

Kaljtrina Krasnići: Koji je prestao...

Pranvera Badivuku: Nije sasvim prestao. Bio je aktivan nekih godina. Čak i na "Zambaku i Prizrenit" 1997. godine sam dobila nagradu, Edona Laloši je sa mojom pesmom osvojila prvo mesto, bila je to '97. Znači, postojalo je, ali ja nisam bila toliko prisutna, znaš? Više sam... odlučila sam da se bavim dečijom pesmom tih godina. I u Prištini je bio jedan festival "Kanga e Pranverës" [Pesma proleća], tako se jednom zvalo, posle je postao "Show Fest". Eto sad su svi ti festivali ostali posle rata.

Kaljtrina Krasnići: U čemu je bila lepota festivala?

Pranvera Badivuku: Lepota festivala je bila, kao prvo, pošto smo mi sami, mislim... kao autor ili kao izvođač?

Kaljtrina Krasnići: U oba smera.

Pranvera Badivuku: Kao izvođač, mislim da je dečiji festival, na primer, bila radost, mobilizacija i velika obaveza, pošto smo dugo pevali, mislim, deca su direktno pevala, ne na *play back*. Takođe je postojala i odgovornost kako će to dete pevati. Kako će se snaći? Bilo je različitih uzrasta, ali naša deca su na sreću veoma talentovana, mi smo narod sa mnogo talenta, može se videti čak i sada kada se talenat proširio na sve strane, sada zavisi od toga u kom smeru naše pesme uspevaju, širom sveta i u zemlji.

Festival kao festival je tada možda imao neku vrednost jer je donosio novinu. Svaki kompozitor koji je napravio pesmu trudio se da bude što originalniji, da ne bude... uticaji su verovatno bili i manji tada. Mi smo slušali festivale koji su se održavali u vreme Jugoslavije tada, na primer u Beogradu "Beogradsko proleće". Postojao je festival u Zagrebu. One koje smo pratili bili su održavani i u Sarajevu... čak sam ja učestvovala u Sarajevu sa jednom dečijom pesmom, to je bilo, mislim, '90-ih ili pre '90-ih. Ne mogu sad da se setim.

Bilo je pre rata u Sarajevu. Takođe sam par puta učestvovala u Sarajevu sa narodnim pesmama. I tako.

Kaljtrina Krasnići: Da li je bilo mnogo žena kompozitorki vaše generacije u to vreme ili kakva je bila situacija?

Pranvera Badivuku: Pa znaš kako, možda više... ja sam možda jedina koja se bavila i još uvek se bavim ovom profesijom, a neke su počele i napustile. Više ih je terala potreba da to urade. Na primer, originalne dečije pesme nismo imali. Više su bile pesme prevedene sa srpskog ili sa... pesma kojoj su prilagodili tekst. Neki albanski nastavnik muzičkog je osećao potrebu da napravi neku laku melodiju sa albanskim tekstom kako bi to bila albanska pesma.

Mislim na Sevimu Đinali, ona je prvi kompozitor i ima veoma lepe narodne pesme, i za decu je imala pesme. Ali nisu... bile su i druge žene, ali nisu se dugo tome posvetile... jer ja imam koleginice, imam Selvetu Krasnići koja je stvarala, čak je prve pesme za decu donela kod mene u redakciju. Podsticala sam je. Svaku sam pokušavala da poguram kako bi stvarale.

I na jednom festivalu... čak su dominirale žene, žene su dosta dominirale na tom festivalu. Otprilike pet ili šest njih su bile autorke pesama, više za decu, nisu se bavile mnogo narodnom muzikom. A možda me upravo to izdvaja, jer se već duže vreme bavim kultivacijom i stvaranjem pesme. Ne samo narodne, takođe i neke lagane melodije, dečije pesme...

Kaljtrina Krasnići: Šta ste radili posle rata? Čime ste se bavili?

Pranvera Badivuku: Pa i posle rata više sa... više sam pravila pesme za decu, više za decu, pošto je bilo dosta festivala, puno festivala. Organizovano je mnogo festivala. Peć, i svaki grad je počeo da organizuje sopstveni festival, dakle u Peći, u Đakovici, Prizrenu, Uroševcu, Prištini, Polifest, Showfestu. Hoću da kažem da su organizovali dosta festivala za nekoliko godina. To je faza kada sam više stvarala pesme za decu, u međuvremenu sam napravila i narodne pesme, ali nažalost nisu realizovane.

Nisu realizovane pošto se sada, kako ti kažeš, promenio sistem. Onaj ko uzme tu pesmu on želi da mu pesma postane hit, da dobije nešto od te pesme pošto ulaže u nju. Zato mi je žao što ne postoji institucionalni način proizvodnje. Tamo gde bi se mogli koristili kriterijumi za izvođenje pesama koje, na primer, ne moraju biti plaćene. To nam nedostaje.

Kaljtrina Krasnići: Zašto se zovete Pranvera?

Pranvera Badivuku: Majka je odabrala (smeje se). Majka, moja majka. Iako sam zimi rođena [Pranvera na albanskom znači proleće].

Kaljtrina Krasnići: Jel da?

Pranvera Badivuku: Da, da, Pranvera, Pranvera. Sestra Aferdita, brat Genc, druga sestra Besnike. Sva su nam imena na albanskom.

Kaljtrina Krasnići: Na to je uticalo...

Pranvera Badivuku: Majka. Moja je majka bila jako pametna žena, inteligentna, iako je bila mlada, ona je znala da sačuva svoje dostojanstvo. Ona je imala jednu... '40-ih godina većina porodica koje su tada imale priliku, bile su snabdevene odećom iz Italije. Bilo je u modi kao sada što idu po raznim gradovima. I ona je imala dosta interesantnih stvari od kojih nam je često krojila haljine ili bluze ili suknje. Prepravljala ih je. Znam da je naručivala i kod obućara... ali ne znam gde je našla one "Bazare", časopise sa raznim modelima cipela. I sama za sebe je pravila cipele od nekih svojih tašni, prelepe kombinacije boja. Pošto su tada bile zanatlije koje su se bavile time i nama je napravila sandale. Imala je afinitet za rad. Bila je dosta kreativna.

Kaljtrina Krasnići: Sa kojim bratom ili sestrom ste bili najbliži?

Pranvera Badivuku: Bila sam najbliža sa sestrom s kojom imamo najmanju razliku [u godinama], jer smo zapravo odrasle zajedno. A ovo dvoje su bliži s mojom decom (smeje se), pošto su i oni sad u nekim godinama.

Kaljtrina Krasnići: Ako nemate nešto da dodate, gospođo Pranvera, ili ako vas možda nešto nismo pitali...

Pranvera Badivuku: Ne znam. Nisam navikla da dajem ovakve intervju. Obično kada sam negde išla, više sam govorila o svojoj kreativnosti, o svom radu, pesmama. Tako da, opet bih rekla, imala sam

sreće i dalje imam želju i ljubav prema svojoj profesiji, prema stvaranju pesama. Neću stati dok... što kažu, imam zdravlja i uma. S vremena na vreme stvaram ovako ponešto.

Kaljtrina Krasnići: Htela sam još nešto da vas pitam pošto je važno zbog arhiviranja. Da li su sačuvani i arhivirani materijali koji su komponovani '60-ih...

Pranvera Badivuku: Pa ne znam kako... mislim da je sada u RTK-u jedan kaos, tako sami kažu. Veliki je posao digitalizovati te materijale. Tada na početku, posle oslobođenja, rekli su da je spaljeno neko mesto blizu radio televizije. Tu je bila nototeka. U toj nototeci su sva pisana dela, odnosno note. Kako se to zapalilo, kako se zapalio taj objekat, ja ne znam.

Da se nađu materijali po arhivima potrebno je puno rada. Istraživači moraju da pronađu te materijale. Koliko znam od kolega, muzički program se sad digitalizuje, mislim na one nekadašnje kasete koje su snimljene. Tu ima puno posla. Ko zna, verovatno treba čitavo osoblje samo da bi obavili taj posao. Tako da kapacitet sadašnjih radnika, posebno muzike, nije dovoljan. I neke od starih pesama prolaze kroz programe, mada sad ne slušam toliko radio. Retko slušam radio, sada sam nešto više vezana za televiziju.

Kaljtrina Krasnići: Možete li nam reći kako se dogodila transformacija RTP-a u RTK i kako je osoblje...

Pranvera Badivuku: Ne znam. Neki su ostali, neki su nastavili svoj rad. Možda oni koji su bili mlađi ili... ali u produkciji nema nikoga. Produkcija nije uključena.

Kaljtrina Krasnići: Pošto nema produkcije?

Pranvera Badivuku: Pošto nema produkcije.

Kaljtrina Krasnići: Hvala vam puno gospođo Pranvera.

Pranvera Badivuku: Ne znam koliko sam mogla da pomenem sve i da ispunim vaše zahteve, jer, kao što rekoh, navikla sam na drugačije intervjue. Više što se tiče profesije, a ovde je trebalo da pominjem i neke događaje iz mog života.